UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iii. in ramispalmarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

habetis ꝛc. Nolite ergo negligere. Audi-
te qđ dicit lex: Diſſoluta negligētia pro-
pe dolum eſt. ff. mandati. l. Si fideiuſſoꝛ.
Et illud quod habet de conſtitutionib9.
Cum a deo foꝛma mandati diligēter eſt
attendenda. Audite: Si rex alicui man-
daret ſub pena confiſcationis coꝛpis ⁊ bo
noꝛum: vt ante ſolis occaſum coꝛam ſe cō
pareat: etiam ſol multū proceſſiſſet ⁊ ad-
huc reſtat longa via: Nōne diligēter feſti-
naret: Credo ꝙ ſic. Expone et applica no
tando illud. ij. paralip. iij. Nolite negli-
gere quoniā vos elegit deus vt ſtetis co-
ram eo.

Feria. iij. in ramis palmarum.

Ecce aſcēdi-

mus ꝛc. Ego quaſi agnus
manſuetus qui poꝛtatur ad
victimaz. Hiere. xj. Poꝛtatus eſt agnus
chꝛiſtus ad victimā vt aſcendam9 hiero-
ſolymā. Eſt autē triplex ratio quare chꝛs
magis dicitur agnus ꝙ̄ aliud animal im-
molaticiū. Uide ſermone. ix. de Epipha
nia: articulo ſecūdo.

Ecce ꝛc.

PRimus articulus. An chꝛiſtus per
ſuam paſſionē nobis meruit celeſtis
ianue apertionem. Q, non. Fides chꝛi-
ſti ante ejus aduētum introducebat homi
nes a ſtatu culpe ad ſtatum gratie: ergo
pari ratione a ſtatu vie ad ſtatum gloꝛie.
Cōtra. Auguſtin9 ſup epiſtolā ad He
bꝛeos. Per aliam hoſtiam non potuit no-
bis aperiri aditus regni niſi per moꝛtem
vnigeniti. Reſpōdet Bonauentu. in. iij.
diſt. xviij. Duplex eſt paradiſus: ſcʒ ter-
reſtris ⁊ celeſtis: ⁊ Adam peccante vtri-
ꝙ̄ ianua clauſa fuit. Clauſo autē ianue pa-
radiſi terreſtris: fuit ſignum clauſionis ia-
nue celeſtis. Eſt autē paradiſus celeſtis
aperta dei viſio. Clauſio autem eius: fuit
impoſſibilitas videndi deum facie ad fa-
ciem: que impoſſibilitas conſurgebat ex
peccato Adeꝛ ex decreto diuine ſententie
quomodo videlicʒ deus decreuerat nemi
nem ad ſui aſpectum admittere niſi pꝛius
ſibi facta emenda ⁊ ſatiſfactione pꝛo illo
peccato: Huiuſmodi autē emenda facta
eſt per chꝛiſti paſſionē. Ideo ꝑ eam patet
nobis aditus in celum. Cum autē dicit ꝙ
fides chꝛi ante ꝛc. Dicit ꝙ nō eſt ſimile:
quia ſtatus gratie bene cōpatitur ſecum
obligationē ad penam: non autem ſtatus
gloꝛie. Hoc Bonauētu. Pꝛo funda-
mento. ꝙ̄ felices qui laboꝛant diligenter
ad hoc vt celi ianuam intrent. Nihil enim
omnino facilius niſi ad illam intrandam
feſtinemus: quoniā cetera omnia deficiūt.
Seneca ad Lucillū. Coꝛpoꝛa noſtra ra-
piuntur fluminum moꝛe: quicquid vides
cuʒ ipſe currit/ nihil ex his que videmus
manet. Et Galte. in alexand. Dum que-
runtur opes: dum fallax gloꝛia rerum:
moꝛtales vanis circūuolat alis Dum pe
timus pꝛofugos qui nūc vendunt hono-
res. Ecce repētine modiceꝙ̄ occaſio fe-
bꝛis diſſoluit toto queꝙ̄ parauimus euo.
Magn9 in exēplo eſt cui nō ſufficerat oꝛ-
bis Sufficit exciſo defoſſa marmoꝛe ter-
ra Quiꝙ̄ pedū fabꝛicata dom9: qua no-
bile coꝛp9 exigua requieuit humo. Solli
citi ḡ ſimus nō ꝑ terrenis ſed ꝑ celeſtib9
q̄ꝝ nūc in nobis apta ianua. Sed q̄ritur:
An ꝑ paſſionē ꝛc. Dic rn̄ſio. vt ſ. Ex qua
ꝯclude ꝙ̄ feruēti affectu recolēda a nobis
eſt paſſio chꝛi: ꝑ quē ſic nobis patʒ ianua
celi. Apocal. iij. Ecce dedi coꝛā te oſtium
apertū. O miſi pctōꝛes q̄ oſtiū illō vobis
clauditis: piuri: blaſphemi ꝛc. Q̄m vt hꝫ
Eſa. lix. Iniq̄tates vr̄e diuiſert inter vos
et deū veſtrū. Auferte ḡ pctā q̄ obſtaculū
faciūt vt in celū ingrediamini qđ omnib9
aptū eſt ꝑ chꝛi paſſionē: cū antea toti gn̄i
hūano clauſuʒ erat. Sicꝙ̄ natura hūana
exulata erat a p̄ria ſua ad quā redire nō
poterat niſi pꝛius chꝛo paſſo. Figu. Nu9
me. xxxv. vbi dicit: Homicida manebit in
ciuitate refugij donec ſacerdos magn9 q̄
oleo ſctō vnct9 eſt moꝛiat: q̄ moꝛtuo: po-
terit redire in domū ſuā. Expone Spūa
liter homicida ē gen9 humanū qđ ab ini-
tio ſpūale cōmiſit homicidiū ꝑuādo ſe vi
ta gratie: iō expulſum eſt celeſti heredita-
te ⁊ deſcēdebat in limbū q̄ſi i ciuitatē refu
gij a q̄ nō potuit redire niſi ꝑus chꝛo moꝛ
tuo i cruce q̄ apuit ianuā vite. Uñ crux ē
clauis Dō q̄ apit ⁊ nēo claudit. Apoc. iij.

SEcundus articulus. Quo- (cap.
niā ñ habem9 hodie ſpeciale euāge

lliū aliud q̄ꝫ de paſſiōe dñi iō loqui voluimꝰ de fructibꝰ ex deuota meditatiōe dñice paſſionis ꝓuenientibus q̄ tres ſunt pn̄cipales.

¶ Primus eſt peccatoꝝ deſtructio.
¶ Scd̄s aīoꝝ fortificatio
¶ Tertius bonoꝝ adquiſitio.

In hoc ſmone dicemꝰ de pmo: qm̄ vicꝫ oīa pctā deſtruit ⁊ exterminat affectuoſa dñice paſſiōis meditatio. Hec eſt ꝑfecto medicina peccatoꝝ purgatiua atqꝫ p̄ſeruatiua. Hoc aūt facit p̄cipue tripliciter.

¶ Primo p viā reuocatiōis.
¶ Scd̄o p viā oppoſitiōis.
¶ Tertio p viā remiſſiōis.

Primo p viā reuocatiōis. Reuocat enim oberrātes vt ad dñm redeant. Vñ dñs clamat. Eſa. xliiij. Reuertere ad me qm̄ redemi te. Chriſtus ꝑfecto de carne ſua ſanguine rubricata fecit reclinatoriū ad reuocandas aues: q̄ de manu nobilis euolarant: ſcꝫ aīas peccatrices q̄ ab ipō nobiliſſimo dño receſſerūt Oſee. ix. Effraim q̄ſi auis auolauit. Aues aūt ſi forte nimis impinguate: nō redeūt nec ꝑ voce reclamātis nec ꝑ reclinatorio. Sic aīas peccatrices paſſionis chr̄i meritū nō curantes ſolet ipſe diabolo dimittere. Prouerb. j. Vocaui vos ⁊ renuiſtis ⁊c̄. Sequit̄. Ego q̄qꝫ in interitu veſtro ridebo ⁊c̄. Cōſidera ergo o pctōr paſſionē chr̄i vt a pctīs valeas reuocari. Vñ cōueniēter ad pctī reuocationē ponit̄ imago chr̄i crucifixi i medio eccl̄ie: vt videant oēs ⁊ ꝯſiderēt chriſtū brachijs extēſis in cruce pendentē: q̄ſi volentē oēs ad ſe trahere. Iuxta qđ dicebat. Ioā. xij. Ego ſi exaltatꝰ fuero a terra oīa traham ad meipſum. ¶ Scd̄o p viā oppoſitiōis: qꝛ videlꝫ in paſſiōe ſua oñdit dñs virtutes oppoſitas q̄buſcūqꝫ pctīs. Reducūt̄ q̄ppe oīa pctōꝝ gn̄a ad tres generales radices. Iuxta illud. j. Io. ij. Oē qđ eſt in mūdo: aut ꝯcupiſcentia carnis eſt: aut cōcupiſcētia oculoꝝ: aut ſupbia vite. In paſſiōe aūt ſua ſuſtinuit dñs acerbiſſimas corpis afflictiōes ꝯ cōcupiſcentiā carnis: extremā paupratē ꝯtra auariciā: ⁊ abiectiſſimā hūilitatē ꝯtra ſupbiā. Iō dr̄ dñs Threñ. iij. Recordare paupertis mee ⁊ tranſgreſſiōis. i. vilificatiōis: ⁊ abſinthij ⁊ fellis. i. amaritudinis. O igit̄ auari: o ſupbi: o carnales: ſi bn̄ meditemini dñi paſſionē videbitis vos inimicos et aduerſarios crucꝭ chr̄i. ¶ Tertio p viam remiſſiōis: Chr̄s em̄ in paſſiōe ꝓ nobꝭ penā ſuſtinuit ⁊ emendā ſoluit. Eſa. liij. Vere languores nr̄os ipē tulit ⁊ dolores noſtros ipē portauit. Et Heb. ix. Sanguis chr̄i q̄ p ſ. ſ. ſe ob. īma. deo emū. cō. no. ab o. mor. Cū ergo te ſentis ab aliq̄ vicio impugnari: meditare chr̄i ſanguinē ꝓ te fuſū vt ⁊ a pctīs ꝯmiſſis emūderis ⁊ a futuris p̄ſeruerꝭ. Et qꝛ chr̄s in paſſiōe ſua copioſe ꝓ oibus ſatiſfecit. iō ſi ei deuote ex aīo cōpatiaris: facile plenariā remiſſionē tam culpe q̄ꝫ pene ꝯſeq̄ris. Vñ ꝯfidenter dic Apl̄s. ij. Tim. ij. Si cōpatimur ⁊ conregnabimꝰ Salubre itaqꝫ documētū ē qꝫ hi q̄ negligēter vixerūt: ſtudeāt recuperare neglectū ex vulneribꝰ ⁊ paſſiōe chr̄i. Exemplū legit̄ de btō Berñ. clareuall̄. qꝫ cū viſum eēt ei qꝫ raptꝰ eēt in ſpū an̄ ſumū iudicē: ⁊ diabolꝰ eū de multis accuſaret: q̄renti diabolo vñ ſperaret hr̄e regnuꝫ eternū: Rn̄dit Scio: qꝫ ad hoc merita mea non ſufficiūt: ſed dñs ieſus ipē dei filꝰ cui cōpetit regnū iure hereditario. cōpetit etiā ei iure emptōis: qꝛ illđ emit ſanguie ſuo: altero iure ſibi ꝯtentꝰ: altero iure de ſua miſcd̄ia illud mihi donat. Vñ qđ ex me mihi deeſt: ꝯfidenter vſurpo ex vulneribus dñi: Qđ audiēs diabolꝰ ꝯfuſus receſſit. Multū ḡ ſalubris ē paſſiōis dñi meditatō. Vñ dr̄ Albertꝰ magnꝰ. Simplex recordatio paſſiōis chr̄i: magꝭ valꝫ q̄ꝫ ſi ieiunaret qs in pane ⁊ aq̄: vl̄ ſi quotidie flagellis cederet vſqꝫ ad effuſionē ſanguinis vel ſi quotidie legeret pſalteriū.

Tertius ar. Audiſtꝭ ⁊c̄. Audite ḡ ne dñice paſſiōis meditationē expellentes inimicis ſuccūbatis ⁊ in pctīs moriamini: ſimiles facti ei q̄ a ſe arma abijciēs: reū ſe mortꝭ facit. Aud. qđ lex dt̄. Miles q̄ amittit aut alienat arma illicite: capite puniendꝰ eſt. ff. de re militari. l. deſertor. ⁊c̄. §. Miles. Habet̄ aūt. xxiij. q. j. niſi bella. qꝫ bella corporalia figurā gerunt ſpūaliū bellor. Vñ non dubiū grauiſſima pena dignus eſt qui a ſe abijcit arma crucꝭ. Notate. ſi rex liberans aliquem de manu inimicoꝝ: dat ſibi veſtē quā q̄ncunqꝫ induerit: cōfutabit aduerſarios: ⁊ ſi forte ab ini

micis fuerit vulneratus: ꝑ veſtem illam
curabitur: Nōne grauiter puniendus eſt
ſi veſtem illam abiecerit ⁊c. Expone: Per
veſtem dominice paſſionis recordationē
intellige ⁊c. Ideo ſicut dicit Paulus .ij.
Timo.ij. Labora ſicut bonus miles chri/
ſti: arma videlicet crucis chriſti ſemper
ferendo.

Feria.iiij.poſt dominicam in
ramiſpalmaꝝ Sermo.

Ecce aſcēdi
mus ⁊c. Hec dicit domi/
nus deus Dicite filie ſion
Ecce ſaluator tuus venit: ecce merces eꝰ
cum eo. Eſai.lxij. Sed ibi notande ſunt
tres conſideratōnes ad hoc diſpoſitiue vt
aſcēdamus hieroſolymā.

Prima eſt ꝑceptiue autoritatꝫ: Hec di
cit dominꝰ deꝰ Dicite filie ſion.

Scḋa ſaluatiue benignitatꝫ: Ecce ſal/
uator tuus venit.

Tertia retributiue equitatꝫ: Ecce mer
ces eius cū eo

De Prima pſ̄. Annūciate de die in diē
ſalutare eius: annūciate inter gentes glo/
riam eius. De ſecūda Augꝰ. ſup Ioan.
Venit ſaluator ad mundū. Quare ſalua
tor dictus eſt mundi: niſi vt ſaluet mun/
dum. De tertia Apocalypſ. vlti. Ecce
venio cito et merces mea mecuꝫ eſt: id eſt
poteſtas reddēdi mercedem.

Ecce ⁊c.

Primus articulꝰ. An ꝑ chriſti paſſio
nem ſimus a poteſtate diaboli libe/
rati: Q, nō, quoniā adhuc poteſtatē ex/
ercet in hominibꝫ tentando ⁊ vexando.

Contra. Imminēte paſſione dominꝰ
dixit Ioan.xij. Nūc princeps mundi hu/
ius eijcietur foras. Reſpondet Tho. in
.iij.parte ſum.q.ix. Circa poteſtatē quaꝫ
diabolus in homies exercebat ante paſſi
onem tria ſunt cōſideranda

Primū ex parte hominis q̄ ſuo pecca/
to hoc meruerat.

Secundū ex parte dei offenſi: qui ꝑ ſuā
iuſticiam diabolice poteſtati homines re
liquerat

Tertiū ex parte diaboli qui ſua nequi/
cia hominē a conſecutiōe ſalutis impedi/
ebat.

Quantū ad primū: Homo eſt a pote/
ſtate diaboli liberatus ꝑ paſſionē chriſti.
inq̄ntuꝫ ipſa eſt cauſa remiſſionis omniū
peccatoꝝ. Quantū ad ſecundū: inq̄ntum
nos deo reconciliauit. Quantū ſc̄o ad ter/
tiū: inq̄ntuꝫ diabolus in paſſione chri ex/
ceſſit modū poteſtatis ſibi tradite machi
nando in mortē chri qui meritū mortis
nō habebat. Licꝫ adhuc diabolus tentet
hominē: tamē cōtra tentatiōes et alias di
aboli vexationes: ꝑparatum eſt homini re
mediū ex paſſione chriſti. Hoc Thomas

Pro fundamento. Nobilis cōdicio ꝑn/
cipis eſt: clementē eſſe: ꝑcipue ſubiectis.
Seneca. Nullū clementia magis q̄ prin/
cipes decꝫ. Et Seneca introducit Vir/
giliuꝫ ḋ Anchiſe ſic dicente: Enee he tibi
ſint artes paciq̄ꝫ imponere morē. Parce/
re ſubiectis ⁊ debellare ſuperbos. Sic fe/
cit dominꝰ qui ex clemētia ſua pepcit ge/
neri humano pacē eius faciens cū deo et
debellans diabolū ſuperbiſſimū. Que/
ritur ḡ An ꝑ chri paſſionē ⁊c. Dic reſpon
ſionē. Ex qua ꝯclude ꝯtēplationē deuo/
tā: vicꝫ q̄ ſicut diabolꝰ aſtutia ſua hoiem
deceperat: ita chr̄s in ſua mirabili pruden
tia diabolū ſupauit. Anſ. li. Cur deus hō
Venit redemptor ⁊ victus eſt tentator/
tetendit illi muſcipulā crucem et dedit illi
eſcam ſanguinē ſuū. Fuit quippe crux chri
quaſi baculꝰ piſcātis/ deitas quaſi hamꝰ/
et caro quaſi eſca. Grego. in omel. quadā/
In virga crucis trāſgl̄utiēs diabolus car
nem hūanitatis: transfixus ē hamo diui/
tatis. Ipē enī diabolus iudeos iduxit ad
ꝓcurādum mortem chri. ipē etiaꝫ iudā
ꝓditorē ad chri vēditōem iſtigauit volēs
anihilare chri doctrinā quam chr̄s appro
pinquante tp̄e paſſionis ſtudioſius ap̄lia
uit. Cōtemplemur itaq̄ꝫ q̄m die palmaꝝ
acriter phariſeoꝛuꝫ vicia rep̄hendit: emē
tes ⁊ vendētes de templo eiecit ita vt cō/
fuſi iudei ignorabāt quid r̄ndērent. Silr̄
die lune ſequēti et die martis iterū venit
in hieruſalem/ multaſq̄ꝫ diſputatōnes ibi
habuit. Die aūt mercurij ire hieruſalem
noluit vt ꝑncipibus ſacerdotū ⁊ iude ꝓdi
tori locum daret/ et cū matre de hūana re
demptōe tractaret: in bethania igitur illa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN